

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 5
สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

การเปลี่ยนไปนับถือศาสนาคริสต์ของกลุ่มชาติพันธุ์: กรณีศึกษานักศึกษาชาติพันธุ์ใน
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

Religious Conversion of Ethnic Group: A Case Study of Ethnic Students in
Kamphaeng Phet Rajabhat University

สมฤดี แสงสรณ์¹ พกาวรรณ สีเมฆ² และภุรินทร์ โชติวรรณ³

Somrudee Saengsorn¹, Pakawan Seemek² and Phurinat Chotiwan³

^{1,2} นักศึกษาโปรแกรมวิชาการพัฒนาลังคม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
³ อาจารย์ประจำโปรแกรมวิชาการพัฒนาลังคม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องการเปลี่ยนไปนับถือศาสนาคริสต์ของกลุ่มชาติพันธุ์กรณีศึกษานักศึกษาชาติพันธุ์ในมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาเงื่อนไขของการเปลี่ยนแปลงศาสนาของกลุ่มนักศึกษาชาติพันธุ์ในมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร 2) เพื่อศึกษาความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับชีวิตของนักศึกษาชาติพันธุ์ภายหลังการเปลี่ยนศาสนา พื้นที่ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการใช้วิธีการศึกษาจากการสัมภาษณ์เชิงลึก การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การสังเกต แบบการสังเกตทางอ้อม เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลผลต่างๆ ที่เกิดขึ้นผลวิจัยพบว่า

1) เงื่อนไขของการเปลี่ยนแปลงศาสนาของกลุ่มนักศึกษาชาติพันธุ์ในมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรพบว่า 1.1) สาเหตุของการเปลี่ยนศาสนาส่วนใหญ่ เกิดจากการความเชื่อความศรัทธา เชื่อว่าการเปลี่ยนศาสนาเปลี่ยนแล้วทำให้หายจากอาการเจ็บป่วย 1.2) ช่วยในเรื่องของโอกาสการศึกษาและมีทุนทางการศึกษาให้ 1.3) เปลี่ยนตามบิดา-มารดาเพราะได้มีการเปลี่ยนตามบิดามารดาเพราะเรื่องอาการเจ็บป่วยและมีความเชื่อเรื่องเปลี่ยนศาสนาแล้วหายจากอาการเจ็บป่วย 1.4) มีการเรียนรู้คำสอน เช่น เรียนรู้พระบัญญัติ 10 ประการ คือ บทบัญญัติ 10 ประการของนิกายโรมันคาทอลิก บทบัญญัติ 10 ประการของนิกายคริสเตียน

2) เพื่อศึกษาความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับชีวิตของนักศึกษาชาติพันธุ์ภายหลังการเปลี่ยนศาสนา สาเหตุพบว่า 2.1) มีโอกาสเข้าถึงการศึกษาที่สูงขึ้นเพิ่มโอกาสในการศึกษาให้กับเด็กชาวเขาให้ได้มีโอกาสเท่าเทียมกับเด็กคนอื่นๆ 2.2) การใช้ชีวิตที่ดีขึ้นและง่ายขึ้นไม่มีความซับซ้อนเหมือนแต่ก่อน 1.3) การเข้าโบสถ์เป็นการนมัสการแบ่งปันความคิด และปัญหาประสบการณ์ให้คนอื่นได้รับฟัง

คำสำคัญ: การเปลี่ยนแปลงศาสนา / นักศึกษาชาติพันธุ์

Abstract

The transition to Christianity of Ethnic; Case study of Ethnic in Kamphaeng Phet Rajabhat University research is written to 1) study the condition of religion transition of ethnic students in Kamphaeng Phet Rajabhat University; 2). Study the change that is happened in their life after transitioning religion. Scope of the research is in the Kamphaeng Phet Rajabhat University. This is a qualitative research studying by using in-depth interview and indirect observation to analyzing the data. The results of the research are as following.

1) The condition of religion transition of ethnic students in Kamphaeng Phet Rajabhat University; 1.1) Most of religion transition cause is the ethnics believe that transiting the religion can cure the illness. 1.2) It helps in education, and there are scholarships for them. 1.3) Transition by following their parents because of illness and, they believe that transiting the religion can cure the illness. 1.4) Studying commandments such as Ten Commandment that is the commandment of the Roman Catholicism.

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 5 สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

2) Study the change that is happened in their life after transitioning religion. Scope of the research is in the Kamphaeng Phet Rajabhat University; 2.1) There are the opportunities to study. Ethnic children can have equal rights as the others. 2.2) They can live easier. They do not have the complex living like before. 2.3). Going to the church to worship to god provides thoughts and problem experiences exchanging.

Keywords: Religion Transition / Ethnic Students

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ศาสนาคริสต์เป็นศาสนาที่มีชื่อเสียงเป็นอันดับต้นๆของโลกอีกทั้งเป็น 1 ใน 5 ศาสนาซึ่งอยู่ในประเทศไทย โดยมีกรมการศาสนาให้การรับรอง การเผยแพร่ศาสนาคริสต์ในประเทศไทย ศาสนาคริสต์เริ่มจากการเผยแพร่จากชาวยุโรปเป็นกลุ่มแรกๆที่นำมาเผยแพร่ ศาสนาคริสต์แบ่งนิกายออกเป็น 3 นิกายคือ นิกายคาทอลิก นิกายโปรเตสแตนต์ และนิกายออร์ทอดอกซ์ คนนับถือคริสต์ศาสนานิกายทั่วโลกเรียกเป็นภาษาอังกฤษเหมือนกันว่า คริสเตียน ศาสนาคริสต์เป็นศาสนาที่เกิดขึ้นในทวีปเอเชีย และเผยแพร่อย่างรุ่งโรจน์ในโลกตะวันตก ประวัติศาสตร์ของศาสนามีความยาวนานสืบทอดมาแต่ศาสนายิว แต่ก็ได้รับการต่อต้านจากศาสนายิวในช่วงของการเผยแพร่ศาสนา คือ ในสมัยที่พระเยซูออกสั่งสอนประชาชน อย่างไรก็ตามศาสนาคริสต์ยังคงยืนหยัดต่อสู้กระแสต้านของสังคมตะวันตกในสมัยนั้นมาได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้เพราะนักเผยแพร่ศาสนาคริสต์มีจิตใจศรัทธาพระเจ้าอย่างเด็ดเดี่ยว มุ่งมั่นและเต็มเปี่ยมไปด้วยความเสียสละ จึงประสบความสำเร็จอย่างสูง ทำให้พวกตะวันตกในสมัยต่อมาได้เข้าสู่กระแสศรัทธาในพระเจ้า ศาสนาคริสต์ต่างให้ความเคารพในคัมภีร์ไบเบิล โดยถือว่าเป็น สิ่งศักดิ์สิทธิ์เป็นพระวาจาของพระเจ้า เป็นเจ้า ตลอดจนหนทางแห่งความรอดจากทุกข์ทั้งปวง ความหมายของไบเบิล (Bible) คือ หนังสือหลายเล่ม ชุดหนังสือ เพราะเป็นความหมายที่ได้มาจากศัพท์ภาษาละตินและภาษากรีก คือ บิบลิอา (Biblia) ซึ่งเป็นพหูพจน์ของบิบลิออน (Biblion) แต่ภาษาอังกฤษใช้ไบเบิล (Bible) และการที่เรียกว่าไบเบิลนี้ อาจเป็นเพราะคัมภีร์ไบเบิลประกอบด้วยหนังสือหลายเล่มแล้วนำมารวมเป็นเล่มเดียวกัน ในเล่มเดียวกันนี้ต่อมาแบ่งเป็นสองภาค คือ ภาคพันธสัญญาเดิม (The Old Testament) ซึ่งเขียนเป็นภาษาฮีบรูเกือบทั้งหมด มีบางส่วนที่เขียนเป็นภาษาอารามายิกและภาษากรีก ไบเบิลในภาคนี้เป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับศาสนายิวและศาสนาคริสต์ จึงเป็นที่ยอมรับของทั้งสองศาสนาที่ว่า มีความศักดิ์สิทธิ์และเป็นหลักสำคัญในการดำเนินชีวิตอย่างถูกต้องสมบูรณ์ (มูลนิธิชาวคริสต์ศาสนิกชนดั้งเดิมออร์โธดอกซ์ในประเทศไทย, 2551)

การเปลี่ยนศาสนาเป็นเรื่องที่พบได้โดยทั่วไป และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นท่ามกลางกระแสความหลากหลายทางวัฒนธรรมในยุคสังคมนิยมตะวันตก ทำให้คนมีความเลื่อมใสด้านความเชื่อหรือความศรัทธาในศาสนา ทั้งด้วยเรียนรู้ด้วยตัวเอง การปะทะสังสรรค์ระหว่างกลุ่มและจากการแต่งงานข้ามวัฒนธรรมการเปลี่ยนศาสนา เป็นกระบวนการเปลี่ยนรูปหรือเปลี่ยนตัวตนโดยสมบูรณ์แบบของคน โดยอาศัยพลังศรัทธาการเปลี่ยนศาสนาเกิดจากการที่บุคคลตัดสินใจเลือกยอมรับตนเองในมุมมองอัตลักษณ์ใหม่ โดยมีเหตุผลทั้งจากความต้องการค้นหาความหมายของชีวิต เป็นความผูกพันเสนาหา และความต้องการแสดงความเป็นตัวตน สังคมไทยจัดเป็นสังคมพุทธ ด้วยมีประชากรไทยที่นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 93.6 รองลงมาคือศาสนาอิสลาม ร้อยละ 4.9 ศาสนาคริสต์ ร้อยละ 1.2 และศาสนาอื่นๆ รวมทั้งผู้ที่ไม่มีศาสนา คิดเป็นร้อยละ 0.3 ตามลำดับแต่ยังไม่พบรายงานหรือสถิติการเปลี่ยนศาสนาของคนไทยอย่างเป็นทางการ (สรวงสุตา เจริญวงศ์และคณะ, 2558)

การเปลี่ยนความเชื่อทางศาสนาเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ยากที่สุดในกระบวนการการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม เพราะเป็นสิ่งที่นับถือสืบต่อกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษ แต่การเปลี่ยนศาสนาอาจเกิดขึ้นได้หากศาสนาใหม่นั้นสามารถสนองความต้องการที่เป็นผู้เปลี่ยนศาสนาต้องการได้ และการเปลี่ยนศาสนาย่อมมีผลอย่างมากต่อการเปลี่ยนวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ ประเพณี ตลอดจนความเชื่อที่มีอยู่เดิม การเปลี่ยนศาสนาในชนชาติอื่นๆ ไม่ใช่สิ่งที่เกิดขึ้นได้ง่ายๆ เพราะศาสนาถือเป็นเอกลักษณ์ทางชาติพันธุ์ที่ยากในการเปลี่ยนแปลง แต่พบว่าการเปลี่ยนศาสนาในชาวชาติพันธุ์มีได้ทั่วไป (Steward, 1963, p.62 อ้างใน เพียงจิตร เทียนน้อย, 2535, หน้า 7)

ในประเทศไทยศาสนาคริสต์ได้มีการเผยแพร่ศาสนาโดยพวกมิชชันนารีอาสาสมัครมาเผยแพร่ศาสนา พวกมิชชันนารีนั้นเป็นฝรั่ง ได้มีการเข้าไปช่วยเหลือพวกชาวเขาชนป่าบนเขา สร้างโบสถ์เพื่อให้ชาวเขาได้มีที่นมัสการ

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 5
สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

สร้างโรงเรียนสอนภาษาให้กับพวกเขา ให้พวกเขาเหล่านั้นได้มีโอกาสในเรื่องการศึกษา พวกเขาเริ่มมีการยอมรับศาสนาคริสต์เพิ่มมากขึ้น เพราะศาสนาคริสต์นั้นมีแต่การให้ ที่ศาสนาคริสต์ขึ้นไปเผยแพร่ศาสนาชาวเขาบนดอยนั้น เพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้เด็กๆ บนดอยให้ได้มีการศึกษาที่ดีขึ้น ให้ความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นจากเดิมที่เป็นอยู่ แต่ก่อนนั้นก่อนที่พวกเขาจะมานับถือศาสนาคริสต์นั้น พวกเขาได้มีการนับถือความเชื่อเกี่ยวกับการนับถือผี กราบไหว้ผี นับถือผีเป็นบรรพบุรุษก่อนที่ศาสนาคริสต์จะเข้ามา ทำให้พวกเขามีโอกาสมากขึ้น ทำให้พวกเขามีที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ ยามที่ท้อแท้ก็มีที่พึ่งสำหรับเพิ่มพลังในชีวิต พวกเขาให้ความเชื่อที่ว่าสักวันหนึ่งเมื่อโลกได้ดับสูญไปแล้วนั้นจะได้ไปอยู่บนสวรรค์ที่พระเจ้าได้จัดเตรียมไว้รอพวกเขาทุกคนบนโลกที่เชื่อและไว้วางใจ และมีการใช้ชีวิตประจำวันนั้นง่ายกว่าเดิม เรื่องบางอย่างไม่จำเป็นต้องทำเหมือนทุกครั้งที่เคยทำ การให้พวกเขานับถือศาสนาคริสต์นั้นถือว่าประสบความสำเร็จค่อนข้างดี ชาวเขาจำนวนมากได้เปลี่ยนไปนับถือศาสนาคริสต์ ศาสนาคริสต์ได้ขึ้นไปเผยแพร่ศาสนาให้กับชาวชาติพันธุ์จึงอยากจะศึกษาเกี่ยวกับเรื่องการเปลี่ยนศาสนาของชาวชาติพันธุ์ว่าทำไมถึงต้องการเปลี่ยนศาสนา เปลี่ยนแล้วมีการเปลี่ยนแปลงในการดำเนินชีวิตและเศรษฐกิจที่ไปในทางที่ดีขึ้น ประโยชน์ทางการศึกษาที่ได้รับจากการเปลี่ยนศาสนาทำให้โอกาสความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น เพิ่มโอกาสในการยอมรับเข้าสู่สังคมมากขึ้นกว่าเดิม (วรชิต มุกดาสวรรค์ และสิริธร นวพงษ์ญา, 2561, สิงหาคม 9)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจเกี่ยวกับการศึกษาการเปลี่ยนไปนับถือศาสนาคริสต์ของกลุ่มชาติพันธุ์กรณีศึกษานักศึกษาชาติพันธุ์ในมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร เพื่อศึกษาการเปลี่ยนศาสนาของชาติพันธุ์ในมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

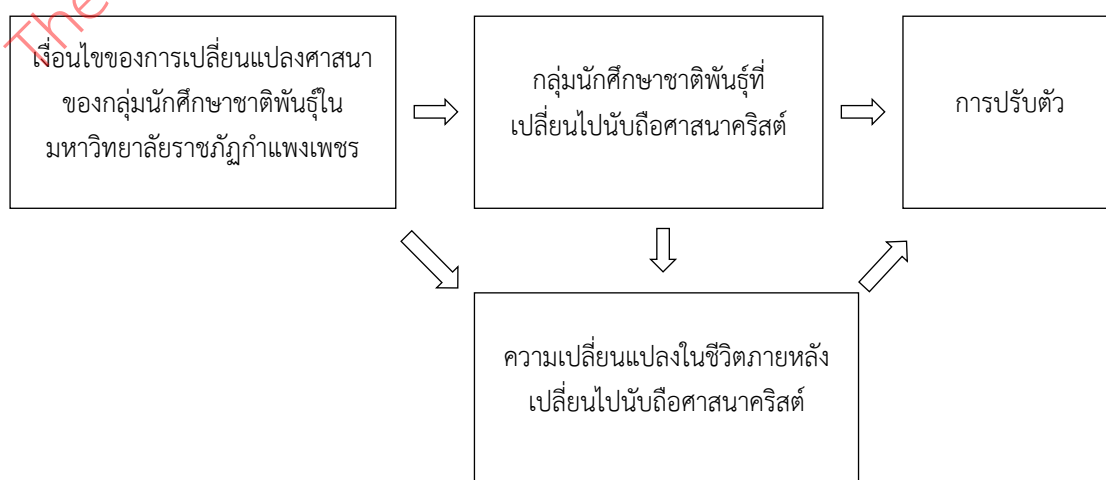
วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาเงื่อนไขของการเปลี่ยนไปนับถือศาสนาคริสต์ผ่านกลุ่มนักศึกษาชาติพันธุ์ในมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
2. เพื่อศึกษาความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับชีวิตของนักศึกษาชาติพันธุ์ภายหลังการเปลี่ยนศาสนา

ขอบเขตการวิจัย

ในการศึกษานี้กลุ่มของนักศึกษาได้ระบุดูกลุ่มเป้าหมายไปที่ชาติพันธุ์ที่นับถือศาสนาคริสต์ในมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 5 สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬงเพชร

วิธีการดำเนินงานวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยเรื่องการเปลี่ยนไปนับถือศาสนาคริสต์ของกลุ่มชาติพันธุ์: กรณีศึกษานักศึกษาชาติพันธุ์ในมหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬงเพชรเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาวิจัยเรื่องการเปลี่ยนไปนับถือศาสนาคริสต์ของกลุ่มชาติพันธุ์: กรณีศึกษานักศึกษาชาติพันธุ์ในมหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬงเพชร กำหนดเฉพาะกลุ่มนักศึกษาชาติพันธุ์ที่นับถือศาสนาคริสต์ จำนวน 10 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (in-depth interview) คำถามกึ่งโครงสร้างลักษณะการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ โดยแบบสัมภาษณ์ในการกำหนดคำถามออกเป็นประเด็นให้ครอบคลุมและสอดคล้องกับเรื่องที่ทำวิจัย

การสังเกต (observation) แบบการสังเกตทางอ้อม (indirect observation) เป็นการสังเกตการณ์ที่ผู้สังเกตการณ์ไม่ได้เฝ้าดูโดยตรง แต่จะดูจากที่บันทึกมาจากการลงพื้นที่ภาคสนาม

การตรวจสอบโดยใช้ข้อมูลแบบสามเส้า (triangulation)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยแบ่งวิธีการเข้าถึงข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. การเก็บรวบรวมด้านเอกสาร ผู้ทำการวิจัยได้ศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลและสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ เช่น เอกสารทางวิชาการ บทความต่างๆ ข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตและงานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้อง
2. การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ผู้ทำวิจัยได้ลงพื้นที่ผู้ทำวิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก โดยออกแบบประเด็นให้ครอบคลุมและสอดคล้องกับงานวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การตีความ การจำแนกชนิดหมวดหมู่ วิเคราะห์ เปรียบเทียบลักษณะข้อมูล การหาความเกี่ยวข้องปรากฏการณ์และขั้นตอนต่างๆ การหาค่าอธิบาย การสังเคราะห์ และการสร้างข้อสรุป

สรุปผลวิจัย

1. จากการศึกษาเงื่อนไขของการเปลี่ยนแปลงศาสนาของกลุ่มนักศึกษาชาติพันธุ์ในมหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬงเพชร พบว่า 1) สาเหตุของการเปลี่ยนศาสนาส่วนใหญ่ เกิดจากการความเชื่อความศรัทธา เชื่อว่าการเปลี่ยนศาสนาแล้วทำให้หายจากอาการเจ็บป่วย 2) ช่วยในเรื่องของโอกาสการศึกษาและมีทุนทางการศึกษาให้ 3) เปลี่ยนตามบิดา-มารดาเพราะได้มีการเปลี่ยนตามบิดามารดาเพราะเรื่องอาการเจ็บป่วยและมีความเชื่อเรื่องเปลี่ยนศาสนาแล้วหายจากอาการเจ็บป่วย 4) มีการเรียนรู้คำสอน เช่น เรียนรู้พระบัญญัติ 10 ประการ คือ บทบัญญัติ 10 ประการของนิกายโรมันคาทอลิก

2. ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับชีวิตของนักศึกษาชาติพันธุ์ภายหลังการเปลี่ยนศาสนา สาเหตุพบว่า

- 1) มีโอกาสเข้าถึงการศึกษาที่สูงขึ้นเพิ่มโอกาสในการศึกษาให้กับเด็กชาวเขาให้ได้มีโอกาสเท่าเทียมกับเด็กคนอื่น ๆ
- 2) การใช้ชีวิตที่ดีขึ้นและง่ายขึ้นไม่มีความซับซ้อนเหมือนแต่ก่อน
- 3) การเข้าโบสถ์เป็นการนมัสการ แบ่งปันความคิด และปัญหาประสบการณ์ให้คนอื่นได้รับฟัง

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 5
สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ภาพที่ 2 วัดพระคริสต์สมภพ จังหวัดกำแพงเพชร

ภาพที่ 3 บ้านพักในวัดพระคริสต์สมภพ

ภาพที่ 4 การเข้าพิธีมิสซาบูชา

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 5
สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ภาพที่ 5 หนังสือสวดมนต์

อภิปรายผล

งานวิจัยเรื่อง การเปลี่ยนไปนับถือศาสนาคริสต์ของกลุ่มชาติพันธุ์: กรณีศึกษานักศึกษาชาติพันธุ์ในมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรศึกษาเงื่อนไขของการเปลี่ยนแปลงศาสนาของกลุ่มนักศึกษาชาติพันธุ์ในมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร พบว่า 1) สาเหตุของการเปลี่ยนศาสนาส่วนใหญ่ เกิดจากการความเชื่อความศรัทธา เชื่อว่าการเปลี่ยนศาสนาเปลี่ยนแล้วทำให้หายจากอาการเจ็บป่วย 2) ช่วยในเรื่องของโอกาสการศึกษาและมีทุนทางการศึกษาให้ มีความสอดคล้องกับวิจัยของ Mischung (1980) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับศาสนาของชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง (สะกอ) ที่อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงมีความเชื่อเกี่ยวกับการนับถือผีซึ่งเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง แต่ปัจจุบันพบว่าความเชื่อได้ลดลงสาเหตุเพราะชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงได้เปลี่ยนไปนับถือคริสต์ศาสนามากขึ้น และผลการศึกษาถึงสาเหตุการเลิกนับถือผีพบว่า มีสาเหตุมาจากการประกอบพิธีกรรมเลี้ยงผีต้องสูญเสียค่าใช้จ่ายในราคาแพง และมีความยุ่งยากในข้อห้ามต่างๆ ในการประกอบพิธีกรรม อีกทั้งเมื่อเปลี่ยนมานับถือศาสนาคริสต์ก็จะได้ความช่วยเหลือทางด้านวัตถุ ด้านอนามัย และด้านการศึกษา จากคณะผู้เผยแพร่ศาสนาอีกด้วย 3) มีการเรียนรู้ศาสนา เช่น เรียนรู้พระบัญญัติ 10 ประการ คือ บทบัญญัติ 10 ประการของนิกายโรมันคาทอลิก คือ 1) จงนมัสการ องค์พระผู้เป็นเจ้า พระเจ้าองค์เดียวของท่าน 2) อย่าออกพระนามพระเจ้าโดยไม่สมเหตุ 3) อย่าลืมนมัสการพระเจ้าเป็นวันศักดิ์สิทธิ์ 4) จงนับถือบิดามารดา 5) อย่าฆ่าคน 6) อย่าผิดประเวณี 7) อย่าลักขโมย 8) อย่าพูดเท็จใส่ร้ายผู้อื่น 9) อย่าปลงใจผิดประเวณี 10) อย่ามั่งได้ทรัพย์สินของผู้อื่น บทบัญญัติ 10 ประการของนิกายคริสเตียน คือ 1) อย่ามีพระเจ้าอื่นใดนอกเหนือจากเรา 2) อย่าทำรูปเคารพสำหรับตน เป็นรูปสิ่งใดที่อยู่ในฟ้าเบื้องบน หรือบนแผ่นดินเบื้องล่าง หรือในน้ำใต้แผ่นดิน อย่ากราบไหว้หรือปรนนิบัติรูปเหล่านั้น 3) อย่าออกพระนามพระเจ้าของเจ้าอย่างไม่สมควร 4) จงระลึกถึงวันสะบาโต ถือเป็นวันบริสุทธิ์ 5) จงให้เกียรติแก่บิดามารดาของเจ้า 6) อย่าฆ่าคน 7) อย่าล่วงประเวณีผิวเมียเขา 8) อย่าลักทรัพย์ 9) อย่าเป็นพยานเท็จใส่ร้ายเพื่อนบ้าน 10) อย่าโลภภรรยาของเพื่อนบ้านหรือทาสทาสีของเขา และมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของแอสตัน (Poston, 1992) พูดถึงการเคลื่อนไหวทางศาสนาของกลุ่มดะวะห์พยายามเชิญชวนให้ชาวคริสต์และชาวยิวในการหันมารับนับถือศาสนาอิสลาม ท่ามกลางบริบททางประวัติศาสตร์และอุดมการณ์ความเชื่อทางศาสนาที่มีความใกล้เคียงกันทางศาสนาของชาวยุโรป ทั้งนี้เพราะว่า อิสลามถือว่าชาวคริสเตียนและชาวยิวเป็นชาวคัมภีร์ (People of the Book) หมายถึง หมู่ชนที่ศรัทธาในคัมภีร์ที่ชาวยิวและชาวคริสเตียนนับถือศรัทธาเช่นกัน แต่มุสลิมเชื่อว่าพระเจ้ากำหนดคัมภีร์อัล-กุรอานเป็นเล่มสุดท้ายและเป็นเล่มเดียวที่ยึดถือปฏิบัติตาม ดังที่ปรากฏในตัวบทในอัล-กุรอานถึงเหตุการณ์ดังกล่าว ดังนั้นมิชชันนารีมุสลิมจึงไม่มีความจำเป็นต้องเปลี่ยนศาสนาเป็น

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 5
สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ชาวคัมภีร์เหล่านั้น เช่น ศาสนาอนุญาตให้มุสลิมสามารถแต่งงานกับชาวคัมภีร์ได้โดยไม่ต้องให้อีกฝ่ายเข้ารับอิสลามก่อน

คณะแต่ละกลุ่มต้องใช้วิธีการดะวะห์ต่างกันออกไป บางกลุ่มใช้การสอนระบบโรงเรียน บางกลุ่มใช้การบรรยาย บางกลุ่มใช้การออกดะวะห์ตบลิฆแบบเป็นหมู่คณะ แต่เน้นการใช้รูปแบบที่ใกล้เคียงกับท่านศาสดามุฮัมมัดมากที่สุด โดยอ้างเรื่องราวและหลักฐานทางประวัติศาสตร์ในสมัยของท่านศาสดาออกเผยแพร่ศาสนาในตอนเริ่มต้น โดยเฉพาะเน้นเชิญชวนให้คนหันมาเข้ารับอิสลาม แต่ต่อมาเมื่อสังคมหันมาสนใจเรื่องศาสนาและปฏิบัติศาสนกิจอย่างเคร่งครัด จนพวกเขาเห็นว่าตนเองสามารถผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความคิด ความเชื่อและค่านิยมแก่คนในสังคม เช่น คนเข้ามาละหมาดที่มีสยิดมากขึ้น เมื่อผู้หญิงเข้ามาปกปิดร่างกายตามศานาบัญญัติมากขึ้น รวมถึงกลุ่มคนทำงานดะวะห์จำเป็นต้องวางกรอบตัวเองให้อยู่ภายใต้เงื่อนไขการทำงานดะวะห์อย่างเคร่งครัด

การศึกษาความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับชีวิตของนักศึกษาชาติพันธุ์ภายหลังการเปลี่ยนศาสนา สาเหตุพบว่า 1) มีโอกาสเข้าถึงการศึกษาที่สูงขึ้นเพิ่มโอกาสในการศึกษาให้กับเด็กชาวเขา ให้ได้มีโอกาสเท่าเทียมกับเด็กคนอื่น ๆ 2) การใช้ชีวิตที่ดีขึ้นและง่ายขึ้นไม่มีความซับซ้อนเหมือนแต่ก่อน 3) การเข้าโบสถ์เป็นการนมัสการ แบ่งปันความคิด และปัญหาประสบการณ์ให้คนอื่นได้รับฟังมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของจาร์ส กันทะวงษ์ (2531) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการเผยแพร่ศาสนาพุทธและศาสนาคริสต์ในกลุ่มชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง (สะกอ) ที่บ้านผาเต๊ะ ตำบลพระธาตุผาแดง อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

จากการศึกษาพบว่า การเผยแพร่พุทธศาสนาใช้วิธีการเข้าไปร่วมมือกับหน่วยงานราชการที่เข้าไปให้ความช่วยเหลือชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง แล้วหลังจากนั้นจึงมีการสร้างสำนักสงฆ์และให้พระสงฆ์ประจำวัดอยู่เพื่อเผยแพร่พุทธศาสนา และชักชวนให้ชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงนับถือตลอดจนนำบุตรหลานเข้าบวชเป็นสามเณร พุทธศาสนาเข้าไปเผยแพร่ที่หมู่บ้านตั้งแต่ พ.ศ. 2527 มีเด็กชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงบวชเณร 4 คน ชาวบ้านนับถือศาสนาพุทธ 23 ครอบครัว หรือ 120 คน

สำหรับการเผยแพร่คริสต์ศาสนา จะใช้วิธีการเผยแพร่โดยการให้ความช่วยเหลือด้านการศึกษา การประกอบอาชีพ และด้านอนามัย มีการช่วยเหลือเป็นประโยชน์แก่การดำเนินชีวิตของชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง มีการจัดตั้งธนาคารข้าว และให้กู้เงินไปประกอบอาชีพ อีกทั้งการช่วยเหลือของผู้เผยแพร่ศาสนาคริสต์จะให้ความช่วยเหลือแก่ชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงในหมู่บ้านทุกคนที่ไม่เหมือนกับพุทธศาสนาที่มีปัญหาทางการเงินแหล่งเงินทุน การให้ความช่วยเหลือจึงไม่ต่อเนื่อง คริสต์ศาสนาเข้ามาเผยแพร่ในหมู่บ้านตั้งแต่ปี พ.ศ. 2525 มีชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง 10 ครอบครัว ที่เปลี่ยนมานับถือศาสนาคริสต์ คริสต์ศาสนามีการห้ามมิให้ชาวเขาที่นับถือศาสนาคริสต์มีความเชื่อดั้งเดิมเกี่ยวกับผี ให้ละทิ้งการประกอบพิธีกรรมต่างๆ ที่เคยปฏิบัติมา ต่างจากพุทธศาสนาที่ได้มีข้อห้ามเหล่านี้ จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ตัวเลขจำนวนของผู้ที่นับถือศาสนาคริสต์มีมากกว่าผู้ที่นับถือศาสนาคริสต์

จาร์ส กันทะวงษ์ (2531) ได้กล่าวสรุปถึงสาเหตุของการเปลี่ยนศาสนาไว้ดังนี้

สาเหตุของการเปลี่ยนศาสนามานับถือศาสนาพุทธของชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง คือ

1. เนื่องจากหมู่บ้านอยู่ไม่ไกลจากหมู่บ้านชาวพุทธอื่นๆ มีการติดต่อไปมาหาสู่กันอยู่เสมอ มีการร่วมทำบุญกันจึงมีความเลื่อมใสศรัทธา

2. จากการที่หน่วยงานต่างๆ ของทางราชการเข้าไปให้ความช่วยเหลือแก่ชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงในหมู่บ้านพร้อมพระสงฆ์ แล้วชักชวนให้ชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงหันมานับถือศาสนาพุทธ

3. เนื่องจากศาสนาพุทธไม่ได้ห้ามเด็ดขาดในความเชื่อเรื่องผี ตามความเชื่อเดิมของชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงและพระสงฆ์บางรูปมีความเชื่อในไสยศาสตร์ การทำนายโชคชะตา

4. การเปลี่ยนมานับถือศาสนาพุทธคือการนับถือตามอย่างกันของครอบครัวที่เป็นเครือญาติหรือครอบครัวที่ใกล้ชิดกัน

สาเหตุของการเปลี่ยนมานับถือศาสนาคริสต์ของชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงคือ

1. เนื่องจากคณะผู้เผยแพร่ศาสนาคริสต์ได้ให้ความช่วยเหลือระดับการดำรงชีวิตของ ชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง ให้มีความเป็นอยู่ในด้านต่างๆ ทำให้ชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงได้มองเห็นความสำคัญของศาสนาคริสต์และให้การนับถือ

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 5
สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

2. เจ้าหน้าที่และบาทหลวงที่เข้ามาเผยแพร่มีความรู้ในภาษาและวัฒนธรรมของชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงเป็นอย่างดี จึงทำให้เกิดการยอมรับในกลุ่มของชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง

3. เนื่องจากการประกอบพิธีกรรมเลี้ยงผีของชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงแบบดั้งเดิมมีพิธีกรรมมาก และต้องใช้เครื่องเช่นสังเวมมาก ประกอบกับสภาพเศรษฐกิจปัจจุบันไม่เอื้ออำนวยต่อชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงที่จะประกอบพิธีกรรม จึงทำให้ชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงเปลี่ยนมานับถือศาสนาคริสต์ เนื่องจากศาสนาคริสต์ห้ามเด็ดขาดในความเชื่อเรื่องผี และต้องนับถือพระเจ้าองค์เดียว

4. ในการให้ความช่วยเหลือแก่ชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงในด้านการศึกษาของคณะผู้เผยแพร่ศาสนานั้น กระทำโดยนำบุตรหลานของครอบครัวชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงส่งเข้าเรียนต่อในระดับการศึกษาที่สูงขึ้น และเด็กเหล่านี้ก็นับถือศาสนาคริสต์ เมื่อกลับมาอยู่ใกล้ครอบครัวก็จะชักจูงญาติพี่น้องให้เข้ามานับถือคริสต์ศาสนาด้วย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรสนับสนุนโอกาสเรื่องการศึกษาของกลุ่มชาวชาติพันธุ์ให้มีความรู้เพิ่มมากขึ้น
2. ควรสนับสนุนเรื่องความเป็นอยู่หลังจากเปลี่ยนมานับถือศาสนาคริสต์

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยในครั้งต่อไปควรทำวิจัยถึงเรื่องศึกษาเกี่ยวกับพิธีกรรมไหว้ผีของชาวชาติพันธุ์
2. ควรศึกษาเรื่องสิทธิในการได้รับการศึกษาของชาวชาติพันธุ์

เอกสารอ้างอิง

- จำรัส กันทะวงษ์. (2531). ศึกษาเปรียบเทียบการเผยแพร่ศาสนาพุทธและศาสนาคริสต์ในกลุ่มชาวเขาศึกษาเฉพาะกรณีชาวกะเหรี่ยงบ้านผาเต๊ะ ตำบลพระธาตุผาแดง อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศาสนาเปรียบเทียบ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- เพียงจิตร เทียนย่อย. (2535). การเปลี่ยนศาสนาของชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง (สะกอ) ในหมู่บ้านภาคเหนือของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์มานุษยวิทยามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มูลนิธิชาวคริสต์ศาสนิกชนดั้งเดิมออร์ทอด็อกซ์ในประเทศไทย. (2551). ประวัติความเป็นมาของศาสนาและผู้ก่อตั้งศาสนา. [Online]. Available: <https://www.orthodox.or.th/index.php?content=history&lang=th> [2561, สิงหาคม 25].
- วรชิต มุกดาสุวรรณ. (2561, สิงหาคม 9). ชนเผ่าม้ง บ้านเกิดหมู่บ้านทุ่งพัฒนา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย. สัมภาษณ์.
- สรวงสุตา เจริญวงศ์ และคณะ. (2558). เปลี่ยนศาสนาคือเปลี่ยนวิถีชีวิต: กระบวนการปรับตัวของผู้หญิงอีสานชาวพุทธสู่การเป็นมุสลิม. วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย, 60(4), 317-330.
- สิริธร นวพงษ์ภูษา. (2561, สิงหาคม 9). ชนเผ่าม้ง บ้านเกิดหมู่บ้านดอยมูเซอ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก. สัมภาษณ์.